

СЕКЦІЯ 6 МІЖНАРОДНЕ ПРАВО. ПРАВО ЄС. ПОРІВНЯЛЬНЕ ПРАВОНАВСТВО

УДК 341.24(477:4/9-4)-048.66:(470+571-651.1)
DOI <https://doi.org/10.32999/ksu2307-8049/2025-1-7>

ДВОСТОРОННІ БЕЗПЕКОВІ УГОДИ УКРАЇНИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОТИДІЇ РОСІЙСЬКІЙ АГРЕСІЇ: ПРАВОВА ОЦІНКА

Каптан Максим Вікторович,
підполковник юстиції, магістр права,
старший науковий співробітник науково-дослідного відділу правових проблем у сфері
міжнародного співробітництва науково-дослідного управління проблем ресурсного
забезпечення у воєнній сфері, сфері оборони та військового будівництва
Центру воєнно-стратегічних досліджень
Національного університету оборони України
kaptan.maks@ukr.net
orcid.org/0009-0008-3610-4633

Мета статті – здійснити ґрунтовний аналіз безпекових угод України з ключовими державами світу, зокрема Великою Британією, Німеччиною, Францією, Японією та Сполученими Штатами Америки, у контексті Спільної декларації країн «Групи семи» від 2023 року та розглянути їхню роль у зміцненні оборонного потенціалу України. Слід дослідити характер таких домовленостей, їхні обмеження та можливості в забезпеченні захисту України від російської агресії, особливо з огляду на відсутність повноцінних безпекових гарантій через неможливість швидкого вступу України до НАТО.

Ця стаття також порушує питання ефективності подібних двосторонніх безпекових договорів, аналізуючи історичний досвід підтримки країн, таких як Швеція та Фінляндія, під час їхнього вступу до НАТО, а також аналогії з ізраїльською та корейською моделями безпеки. Важливою частиною є також оцінка поточної ситуації та майбутніх перспектив безпекового партнерства України з іншими державами, зокрема G7, у світлі нових викликів і можливостей, що відкриваються перед Україною в умовах війни та зовнішньої підтримки.

Отже, стаття має на меті окреслити можливі стратегії, які можуть зміцнити захист України, та аргументувати необхідність повноцінних гарантій безпеки як важливого елемента міжнародної системи безпеки, націленого на довгострокову стабільність регіону.

Методологія статті полягає у комплексному підході до дослідження двосторонніх безпекових угод між Україною та міжнародними партнерами, такими як Велика Британія, Німеччина, Франція, Японія та Сполучені Штати Америки, аналізуючи їх внесок в обороноздатність України та зміцнення її позицій у системі міжнародної безпеки. Такий правовий аналіз включатиме декілька взаємопов'язаних методів, які дозволять всебічно дослідити питання, розглядаючи його з історичного, правового та порівняльного поглядів.

Перший аспект методології базуватиметься на порівняльному аналізі – це дослідження основних положень та характеристик різних безпекових угод, укладених між Україною та основними державами-партнерами. Цей метод передбачає детальний огляд структурного складу кожної угоди, умов співпраці, рівня зобов'язань сторін, особливостей правового оформлення та цілей, які ставляться в межах двосторонніх відносин. Наприклад, порівняння умов угоди між Україною та Великою Британією з умовами співпраці між Україною та Японією дозволить виявити спільні підходи та унікальні особливості, які впливають на характер підтримки України. Такий аналіз також сприятиме розумінню того, як кожен з міжнародних партнерів прагне сприяти безпеці України, зважаючи на їхнє геополітичне становище, стратегічні інтереси та можливості.

Другий підхід – це історичний аналіз, спрямований на дослідження розвитку міжнародної безпеки у схожих обставинах в інших країнах, зокрема у Швеції та Фінляндії. Ці держави протягом багатьох десятиліть уклали угоди, що зміцнювали їхню оборонну автономію, але при цьому уникали прямих військових блоків, таких як НАТО. Дослідження їхнього досвіду допоможе зрозуміти, наскільки ефективними були подібні угоди у протидії потенційним загрозам та захисті національної безпеки. Також це допоможе виявити, які аспекти їхніх угод можуть стати взірцем для України у формуванні власної системи безпеки, особливо якщо інтеграція в колективні безпекові союзи залишається обмеженою.

Третій підхід до правового аналізу стане ключовим для оцінки юридичних аспектів угод. Правовий аналіз включатиме дослідження конкретних зобов'язань сторін, встановлених в угодах, аналіз механізмів

їхньої реалізації, а також правових інструментів контролю за дотриманням умов угод. Це допоможе зрозуміти, чи здатні такі угоди забезпечити Україні реальні гарантії безпеки та якою мірою вони узгоджуються з принципами міжнародного права. Наприклад, аналіз Спільної декларації G7 дасть змогу оцінити, наскільки надані обіцянки відповідають нормам міжнародних правових угод і в яких аспектах вони можуть бути змінені або розширені для забезпечення більш ефективного захисту.

Завершальним етапом методології стане синтез отриманих результатів, що включатиме інтеграцію всіх зібраних та проаналізованих даних для формування загальних висновків. Цей етап допоможе створити узагальнену оцінку сучасних безпекових угод України з іншими державами та надати конкретні рекомендації щодо їх подальшого розвитку й адаптації під специфічні умови та потреби України. Таким чином, комплексний підхід до аналізу безпекових угод дозволить охопити правові, політичні, історичні та стратегічні аспекти співробітництва, що стане основою для глибшого розуміння їхньої ролі у зміцненні національної безпеки України.

У **результаті** статті визначено, що двосторонні безпекові угоди між Україною та ключовими міжнародними партнерами мають значний потенціал для зміцнення обороноздатності держави в умовах військових загроз та нестабільної геополітичної ситуації. Аналіз змісту угод із такими країнами, як Велика Британія, Японія, Сполучені Штати Америки, Німеччина та Франція, дозволяє побачити істотні відмінності у форматах співпраці, які дають Україні широкий спектр можливостей, зокрема військову, технічну та економічну підтримку.

Зокрема, угоди зі Сполученими Штатами Америки та Великою Британією спрямовані на надання більш комплексної допомоги, яка охоплює широкий перелік напрямів – від постачання зброї до навчання особового складу та інвестицій у відновлення зруйнованої інфраструктури. Водночас угоди з Японією і Німеччиною мають більш вузькоспеціалізовані рамки, зосереджені на технічній та економічній допомозі, що сприяє розвитку оборонної індустрії України. Завдяки цим угодам Україна отримує можливість адаптувати свої внутрішні структури та оборонні ресурси до нових викликів, які постають у зв'язку з протистоянням агресору.

У контексті історичного досвіду деяких європейських країн, таких як Швеція та Фінляндія, стає очевидним, що подібні двосторонні угоди можуть допомогти Україні розбудувати стійку систему національної безпеки. Швеція і Фінляндія, залишаючись нейтральними, використовували угоди із союзниками для забезпечення власної безпеки, створення внутрішньої оборонної інфраструктури та збереження стратегічної незалежності. Аналіз цього досвіду дає змогу стверджувати, що для України двосторонні безпекові угоди можуть відігравати важливу роль у захисті від зовнішніх загроз, доповнюючи інтеграційні процеси до НАТО, але водночас залишаючи можливості для власних стратегічних рішень.

Важливий аспект дослідження полягає в оцінці правових положень цих угод. Аналіз показує, що більшість із них не містять юридично зобов'язуючих гарантій, натомість обмежуються формулюваннями політичної підтримки та обіцянками співпраці. Це є потенційно ризикованим для України, оскільки в ескаляції конфлікту деякі партнери можуть виявити обмежену готовність до оперативного надання допомоги. Проте такі угоди залишають простір для маневру і дають Україні гнучкість у питаннях зовнішньої політики та безпеки.

На основі вивчених матеріалів було сформульовано прогнози щодо подальшого розвитку безпекових відносин. Передбачається, що найближчим часом Україна приділятиме особливу увагу розвитку двосторонніх угод з урахуванням поточної затримки у процесі повноцінної інтеграції до НАТО. За умов, коли країна вимушена діяти в умовах загроз і брати до уваги обмеження традиційних альянсів, двосторонні угоди можуть стати важливою складовою частиною національної безпеки, що дозволяє Україні зміцнювати співпрацю з окремими партнерами, що вже продемонстрували свою готовність до підтримки.

Практичні рекомендації, що випливають із дослідження, зосереджені на необхідності впровадження моніторингу виконання угод, що дозволить Україні вчасно виявляти можливі недоліки та оптимізувати управління міжнародною співпрацею. Розвиток механізмів контролю дозволить забезпечити максимальну ефективність від кожної угоди. Крім того, доцільним є прагнення до укладення нових угод, що передбачали б конкретні юридичні зобов'язання партнерів та включення додаткових заходів для посилення внутрішнього оборонного потенціалу України на основі досвіду інших держав.

Загальний висновок дослідження свідчить про те, що двосторонні безпекові угоди, незважаючи на відсутність формальних гарантій, мають велике значення для зміцнення національної безпеки України. Вони можуть стати частиною комплексної системи безпеки, яка доповнює стратегічні прагнення України до інтеграції в НАТО, забезпечуючи гнучкість та додаткові можливості для захисту держави в умовах сучасних загроз і викликів.

У **висновку** статті підкреслюється важливість двосторонніх безпекових угод між Україною та ключовими міжнародними партнерами як основи для зміцнення національної безпеки держави в умовах сучасних загроз. Ці угоди, хоча і не завжди, забезпечують юридично зобов'язуючі гарантії, дають Україні можливість отримати підтримку у вигляді військової, технічної та економічної допомоги, що є особливо важливим у нинішніх умовах війни та міжнародної нестабільності. Завдяки таким угодам країна здатна покращити свою обороноздатність, зміцнити інфраструктуру та підтримати стратегічну незалежність.

Правовий аналіз досвіду європейських країн, таких як Швеція та Фінляндія, показує, що навіть без формальної участі у військових альянсах держави можуть ефективно забезпечувати свою безпеку через розбудову двосторонніх відносин з провідними партнерами. Україна може отримати аналогічні

переваги, укладаючи угоди, що сприяють розвитку її оборонної та економічної спроможності, водночас зберігаючи гнучкість у своїй зовнішній політиці.

Незважаючи на значний потенціал цих угод, важливо звернути увагу на юридичні аспекти, адже відсутність чітких гарантій може призвести до ризиків у разі ескалації конфлікту. Однак забезпечення належного моніторингу та контролю за виконанням угод, а також можливість укладення нових угод з чіткими зобов'язаннями стане ключовим для підвищення ефективності цієї співпраці.

Загалом, двосторонні угоди відіграють важливу роль у стратегічному посиленні оборонної спроможності України, зокрема в умовах, коли країна перебуває на шляху інтеграції до НАТО. Вони забезпечують можливість адаптації до поточних викликів та створення національної системи безпеки, здатної до оперативної реакції на зміни в міжнародній ситуації.

Ключові слова: безпекові угоди, гарантії безпеки, міжнародні зобов'язання, правовий аналіз.

UKRAINE'S BILATERAL AGREEMENTS AS A TOOL TO COUNTER RUSSIAN AGGRESSION: LEGAL ASSESSMENT

Kaptan Maksym Viktorovych,
Master of Laws,

Senior Researcher at the Research Department of Legal Problems in the Field
of International Cooperation of the Research Department of Resource Provision
Problems in the Military, Defense and Military Construction Sector

Center for Military-Strategic Studies
National Defense University of Ukraine
kaptan.maks@ukr.net
orcid.org/0009-0008-3610-4633

The purpose of the article is to conduct a thorough analysis of Ukraine's security agreements with key world powers, including the United Kingdom, Germany, France, Japan, and the United States, in the context of the 2023 G7 Joint Declaration and to consider their role in strengthening Ukraine's defense capabilities. The aim is to examine the nature of such agreements, their limitations, and their potential to protect Ukraine from Russian aggression, especially given the lack of full security guarantees due to the impossibility of Ukraine's rapid accession to NATO.

This article also raises the issue of the effectiveness of such bilateral security agreements, analyzing the historical experience of supporting countries such as Sweden and Finland during their accession to NATO, as well as analogies with the Israeli and Korean security models. An important part of the goal is also to assess the current situation and future prospects of Ukraine's security partnership with other states, in particular the G7, in light of new challenges and opportunities that are opening up for Ukraine in the context of war and external support.

Therefore, the article aims to outline possible strategies that can strengthen Ukraine's defense and argue for the need for full security guarantees as an important element of the international security system aimed at the long-term stability of the region.

The methodology of the article is a comprehensive approach to the study of bilateral security agreements between Ukraine and international partners, such as the United Kingdom, Germany, France, Japan and the United States of America, with the aim of in-depth analysis of their contribution to Ukraine's defense capabilities and strengthening its position in the international security system. Such analysis will include several interrelated methods that will allow for a comprehensive study of the issue, considering it from historical, legal and comparative perspectives.

The first aspect of the methodology will be based on comparative analysis – a study of the main provisions and characteristics of various security agreements concluded between Ukraine and the main partner states. This method involves a detailed review of the structural composition of each agreement, the terms of cooperation, the level of obligations of the parties, the features of legal registration and the goals set within the framework of bilateral relations. For example, comparing the terms of the agreement between Ukraine and the United Kingdom with the terms of cooperation between Ukraine and Japan will allow identifying common approaches and unique features that affect the nature of support for Ukraine. Such an analysis will also help to understand how each of the international partners seeks to contribute to Ukraine's security, taking into account their geopolitical position, strategic interests and capabilities. The second approach is a historical analysis aimed at studying the development of international security in similar circumstances in other countries, in particular in Sweden and Finland. These states have for many decades concluded agreements that strengthened their defense autonomy, but at the same time avoided direct military blocs such as NATO. Studying their experience will help to understand how effective such agreements have been in countering potential threats and protecting national security. It will also help to identify which aspects of their agreements can become a model for Ukraine in shaping its own security system, especially if integration into collective security alliances remains limited.

The article concludes that bilateral security agreements between Ukraine and key international partners have significant potential to strengthen the state's defense capabilities in the face of military threats and an unstable geopolitical situation. An analysis of the content of agreements with countries such as

the United Kingdom, Japan, the United States of America, Germany, and France reveals significant differences in the formats of cooperation that provide Ukraine with a wide range of opportunities, including military, technical, and economic support. In particular, agreements with the United States of America and the United Kingdom are aimed at providing more comprehensive assistance, covering a wide range of areas – from the supply of weapons to the training of personnel and investments in the restoration of destroyed infrastructure. At the same time, agreements with Japan and Germany have a more narrowly specialized framework, focused on technical and economic assistance, which contributes to the development of Ukraine's defense industry. Thanks to these agreements, Ukraine is able to adapt its internal structures and defense resources to new challenges arising from the confrontation with the aggressor.

In the context of the historical experience of some European countries, such as Sweden and Finland, it becomes obvious that such bilateral agreements can help Ukraine build a sustainable national security system. Sweden and Finland, while remaining neutral, used agreements with allies to ensure their own security, create an internal defense infrastructure, and maintain strategic independence. An analysis of this experience allows us to argue that for Ukraine, bilateral security agreements can play an important role in protecting against external threats, complementing the integration processes into NATO, but at the same time leaving room for its own strategic decisions. An important aspect of the study is the assessment of the legal provisions of these agreements. The analysis shows that most of them do not contain legally binding guarantees, but are limited to formulations of political support and promises of cooperation. This is potentially risky for Ukraine, since in the event of an escalation of the conflict, some partners may show limited readiness to provide operational assistance. However, such agreements leave room for maneuver and give Ukraine flexibility in matters of foreign policy and security.

Based on the materials studied, forecasts were formulated for the further development of security relations. It is assumed that in the near future Ukraine will pay special attention to the development of bilateral agreements, given the current delay in the process of full integration into NATO. Under conditions where the country is forced to act in conditions of threats and take into account the limitations of traditional alliances, bilateral agreements can become an important component of national security, allowing Ukraine to strengthen cooperation with individual partners that have already demonstrated their readiness to support.

The practical recommendations arising from the study focus on the need to implement monitoring of the implementation of agreements, which will allow Ukraine to identify possible shortcomings in a timely manner and optimize the management of international cooperation. The development of control mechanisms will ensure maximum efficiency from each agreement. In addition, it is advisable to strive to conclude new agreements that would provide for specific legal obligations of partners and include additional measures to strengthen Ukraine's internal defense potential based on the experience of other states.

The overall conclusion of the study suggests that bilateral security agreements, despite the lack of formal guarantees, are important for strengthening Ukraine's national security. They can become part of a comprehensive security system that complements Ukraine's strategic aspirations for NATO integration, providing flexibility and additional capabilities to protect the state in the face of modern threats and challenges.

The article concludes by emphasizing the importance of bilateral security agreements between Ukraine and key international partners as a basis for strengthening the state's national security in the face of modern threats. These agreements, although not always providing legally binding guarantees, provide Ukraine with the opportunity to receive support in the form of military, technical and economic assistance, which is especially important in the current conditions of war and international instability. Thanks to such agreements, the country is able to improve its defense capabilities, strengthen infrastructure and maintain strategic independence.

An analysis of the experience of European countries, such as Sweden and Finland, shows that even without formal participation in military alliances, states can effectively ensure their security through the development of bilateral relations with leading partners. Ukraine can gain similar benefits by concluding agreements that contribute to the development of its defense and economic capabilities, while maintaining flexibility in its foreign policy.

Despite the significant potential of these agreements, it is important to pay attention to the legal aspects, as the lack of clear guarantees can lead to risks in the event of an escalation of the conflict. However, ensuring proper monitoring and control of the implementation of the agreements, as well as the possibility of concluding new agreements with clear obligations, will be key to increasing the effectiveness of this cooperation.

Overall, bilateral agreements play an important role in strategically strengthening Ukraine's defense capabilities, in particular in the context of the country's integration into NATO. They provide the opportunity to adapt to current challenges and create a national security system capable of responding promptly to changes in the international situation.

Key words: security agreements, security guarantees, international obligations, right analysis.

Вступ. Відповідно до Спільної декларації країн «Групи семи» від 12 липня 2023 року Україна уклала 27 угод із питань безпеки та оборони з ключовими державами, зокрема: Великою Британією, Німеччиною, Францією, Японією, США. Водночас слід зауважити, що ці домовленості не є повноцінними гарантіями безпеки, які Україна могла б отримати через членство в НАТО. Після липневого саміту НАТО 2023 року

союзники зобов'язалися укласти двосторонні угоди з Україною за аналогією до підтримки США Ізраїлю. Першу таку угоду підписано з Великою Британією 12 січня 2024 року, згодом аналогічні договори уклали Німеччина та Франція. Інші країни також продовжують переговори, однак ці домовленості лише частково відповідають безпековим потребам України в умовах російського вторгнення в Україну.

«Гарантії безпеки» – це міжнародні зобов'язання, які країни або міжнародні організації надають іншій державі для захисту її територіальної цілісності та суверенітету у разі загрози чи агресії з боку іншої країни. Вони можуть бути політичними, військовими або економічними й передбачають надання допомоги або вступ до військових альянсів для відбиття нападу (Міжнародні гарантії, 2018).

Проблема гарантій безпеки для України виникла майже відразу після початку повномасштабного вторгнення Росії до України у 2022 році. Мета полягає у запобіганні майбутнім агресіям, доки Україна не стане членом НАТО і не отримає захист за статтею 5 про колективну оборону. Як приклад розглядали Швецію та Фінляндію, яким Велика Британія надала гарантії під час їхнього вступу до НАТО.

У 2022 році Україна пропонувала концепцію «Kyiv Security Compact» – документ, розроблений робочою групою за участю Офісу Президента України та колишнього генсека НАТО. Вона передбачала довгострокові зобов'язання західних партнерів у підтримці Збройних сил України, інвестиції в оборону, передачу озброєнь і розвідувальної інформації. Також ішлося про додаткові компоненти, такі як угоди з протиракетної оборони і регіональної безпеки, за участю країн, зокрема США, Великої Британії, Канади, Польщі, Німеччини, Франції, Туреччини та ін. Пропозиції передбачали превентивні заходи та швидку реакцію у разі загрози.

Незважаючи на періодичні оптимістичні заяви партнерів, стало зрозуміло, що західні країни під «гарантіями безпеки» для України мають на увазі довготривалу допомогу, а не повноцінні зобов'язання, запропоновані у «Kyiv Security Compact» (Договір, 2022).

Велика Британія стала першою державою, що уклала з Україною двосторонню безпекову угоду, підписану під час візиту прем'єра Ріші Сунака до Києва 12 січня 2024 року. Документ передбачає розширення військової, морської, кібернетичної та політичної співпраці, включно з наданням сучасного озброєння для ППО та артилерії, допомогою у впровадженні стандартів НАТО та ініціативами для розвитку українського флоту до 2035 року. Велика Британія також зобов'язується сприяти інвестиціям у оборонну промисловість України та впровадженню виробництва на місцевому рівні, забезпечуючи необхідні технології. У сфері кібербезпеки передбачена співпраця для захисту від російських кібератак, а на політичному рівні – підтримка мирного врегулювання конфлікту й посилення санкційного тиску на Росію.

Водночас Україна зобов'язалася здійснити реформи в оборонному секторі, зокрема посилити нагляд над Збройними силами та боротися з корупцією. У разі нової агресії Росії передбачено консультації та оперативну підтримку з боку Британії. Угода розрахована на 10 років або до вступу України в НАТО з можливістю перегляду її умов (Угода, 2024).

16 лютого 2024 року схожу угоду з Україною підписала Німеччина, пообіцявши довгострокову підтримку, спрямовану на захист територіальної цілісності України та її демократичного розвитку.

Від початку повномасштабної агресії Росії Німеччина стала одним із ключових постачальників військової допомоги для України та планує продовжувати підтримку її обороноздатності, щоб сприяти відновленню територіальної цілісності України в межах кордонів 1991 року. Німеччина постачає Збройними силам України сучасне обладнання, проводить підготовку військових та координує закупівлі озброєння разом з іншими європейськими й міжнародними партнерами.

Берлін має на меті створити в Україні боездатні сили, сумісні із системами НАТО, й акцентує увагу на протиповітряній обороні, артилерії та бронетехніці. У рамках співпраці Німеччина також надає навчання для українських військових, Нацгвардії та Держприкордонслужби й продовжує матеріально підтримувати українські правоохоронні органи.

Країни розширюють взаємодію в розвідувальній сфері, включаючи обмін інформацією та координацію контррозвідки. У 2022–2023 роках обсяг німецької військової допомоги Україні сягнув 6,7 млрд євро, а в 2024 році передбачається його збільшення до 7,1 млрд євро з додатковими зобов'язаннями на майбутні роки.

Окрім військової підтримки, Німеччина посилює допомогу у зміцненні енергетичної та критичної інфраструктури України, сприяє розвитку економічної співпраці, а також підтримує зусилля з протидії організованим злочинності та інформаційній безпеці. Обидві країни визнають необхідність створення міжнародного механізму компенсації за збитки, завдані російською агресією, й прагнуть притягнення винних у воєнних злочинах до відповідальності. Німеччина також підтримує рух України до членства в ЄС, надаючи практичні рекомендації та допомогу.

У разі нового нападу Росії на Україну країни-учасниці угоди зобов'язуються провести невідкладні консультації упродовж 24 годин для обговорення подальших дій. Цей механізм дозволить швидко визначити та реалізувати необхідні заходи з підтримки України. Німеччина підтверджує, що в такій ситуації надасть швидку та тривалу безпекову підтримку, включаючи постачання сучасного військового обладнання для захисту у всіх основних військових доменах: на суші, у повітрі, на морі, у кіберпросторі, а також в інших критичних сферах оборони. Окрім військової допомоги, передбачено надання економічної підтримки для збереження стійкості України, а також ініціювання нових санкцій у ЄС проти Росії з метою посилення економічного та політичного тиску.

Німецько-українська угода, як і договір з Великою Британією, укладена на 10 років і набирає чинності з моменту підписання. По закінченні цього терміну сторони можуть ухвалити рішення про продовження угоди залежно від геополітичної ситуації та рівня загроз, що постають перед Україною. Водночас угода містить механізм дострокового припинення: будь-яка зі сторін може вийти з угоди, заздалегідь повідомивши іншу сторону (Угода, 2024).

Крім того, відповідно до Спільної декларації лідерів країн G7, підписаної у липні 2023 року, ця двостороння угода логічним чином не обмежує євроатлантичні прагнення України, а навпаки, забезпечує додаткову підтримку на шляху до вступу в НАТО. Документ закладає основу для довготривалого партнерства у сфері безпеки, створюючи умови для підвищення обороноздатності України та її сумісності з військовим станом (Спільна декларація, 2024).

1. Зміцнення військового потенціалу й оборонки та відповідальність РФ відповідно до угоди України та Франції

16 лютого 2024 року, після укладення Україною безпекової угоди з Німеччиною, Президент України Володимир Зеленський і Президент Франції Еммануель Макрон підписали подібний документ, який став основою для довгострокового стратегічного партнерства в галузі безпеки. Угода спрямована на зміцнення обороноздатності України з акцентом на відновлення її територіальної цілісності в міжнародно визнаних кордонах 1991 року. Франція засвідчила свою готовність надавати всебічну підтримку, визнаючи, що безпека України є невід'ємною складовою частиною євроатлантичної стабільності та глобальної безпеки. Таким чином, обидві сторони прагнуть зміцнити співпрацю, яка підтримує перспективи членства України в НАТО, вважаючи її інтеграцію до альянсу стратегічно важливим завданням.

Ця безпекова угода між Україною та Францією базується на трьох головних аспектах. Насамперед Франція зобов'язується надати всебічну допомогу, яка включає оборонну підтримку для зміцнення Збройних сил України, а також економічну допомогу для відбудови її економічної стабільності. Зокрема, це передбачає інвестиції у відновлення інфраструктури та підтримку ініціатив, що сприяють економічному відновленню, забезпечуючи Україні додаткові ресурси для протидії російській агресії.

Другий аспект зобов'язань Франції спрямований на запобігання подальшим актам агресії з боку Росії. Ця частина угоди передбачає не лише підтримку в оборонній сфері, а й узгоджені заходи для швидкого реагування у випадку нових загроз. Зокрема, Франція готова забезпечувати Україну сучасними оборонними технологіями та оперативними рішеннями, зокрема у випадках ескалації ситуації з боку Росії.

Третій ключовий аспект – це підтримка інтеграції України до європейських і євроатлантичних структур, включно з НАТО та ЄС. Франція надає великого значення формуванню оперативно сумісних з альянсом оборонних спроможностей України. Це включає регулярні спільні навчання, участь у програмах підготовки, а також підтримку у впровадженні стандартів НАТО в Збройних силах України, що дозволить Україні відповідати необхідним критеріям для приєднання до альянсу.

Франція також бере на себе зобов'язання щодо розвитку оборонного потенціалу України у всіх основних військових сферах: наземних військах, повітряних силах, військо-

во-морських можливостях, а також у космічній і кібербезпеці. Особливий акцент робиться на протиповітряній обороні, яка є надзвичайно важливою в умовах війни з Росією, що активно використовує повітряні та ракетні удари. Франція надаватиме Україні сучасні системи для захисту її повітряного простору, артилерійські установки та засоби бронетехніки, а також підтримуватиме зусилля України в розвитку її морського флоту для забезпечення безпеки в Чорноморському регіоні.

Особливе місце в угоді посідає питання кібербезпеки. Франція обіцяє допомогти Україні зміцнити її спроможності у протидії кібератакам і кібершпигунству, що є особливо важливим на тлі гібридної агресії з боку Росії. Підтримка включатиме розробку та впровадження кіберзахисних систем для забезпечення стійкості української критичної інфраструктури, включно з енергетичними, транспортними та комунікаційними об'єктами. Французькі експерти працюватимуть разом з українськими фахівцями для покращення систем виявлення і відбиття кібератак, забезпечення захисту від кібершпигунства і гарантування захисту даних.

Ще один важливий напрям співпраці між країнами стосується інформаційної безпеки та протидії дезінформації. Франція сприятиме Україні у розвитку стратегічних комунікацій, що дозволить ефективно боротися з російською пропагандою і маніпуляціями, які Росія активно використовує для впливу на громадську думку в різних країнах світу. Ця інформаційна підтримка є важливою для формування міжнародної підтримки України та боротьби за об'єктивне висвітлення ситуації на світовій арені.

Також Україна та Франція планують посилити розвідувальну співпрацю, що включатиме обмін інформацією в галузі розвідки і контррозвідки для забезпечення ефективного захисту обох держав від зовнішніх загроз. Це також стосується посилення спільних заходів у протидії організованій злочинності, що особливо актуально в умовах війни, коли зростають ризики нелегального обігу зброї, наркотиків та інших злочинних дій.

Таким чином, угода між Україною та Францією є багатовекторною основою для стратегічного партнерства у сфері безпеки. Вона підкреслює не лише довготривалу підтримку України в її боротьбі за суверенітет і територіальну цілісність, а і спрямована на забезпечення стабільності в євроатлантичному регіоні загалом.

У підписаній угоді між Україною та Францією передбачено оперативну відповідь у разі нового нападу Росії, адже такий розвиток подій буде загрозою для євроатлантичної безпеки, зокрема безпеки самої Франції. Якщо Росія здійснить новий акт агресії, обидві країни зобов'язуються провести консультації протягом 24 годин, щоб розробити відповідні заходи для стримування та протидії агресору.

Франція надасть Україні швидку і довгострокову військову та економічну допомогу, постачатиме сучасну техніку й підтримуватиме її право на самооборону відповідно до

статті 51 Статуту ООН. У рамках цієї допомоги буде забезпечена обороноздатність України до рівня, необхідного для відновлення її територіальної цілісності в межах 1991 року, а також для ефективного захисту від майбутніх атак. Франція зобов'язується допомогти Україні розвивати оборонні спроможності, підвищувати сумісність із силами НАТО та сприяти її подальшому інтеграційному шляху до Альянсу.

Серед основних напрямів співпраці визначені постачання озброєння і військової техніки, зокрема артилерії, засобів протиповітряної оборони, бронетехніки та забезпечення морської безпеки. Також передбачено навчання українських військових у сферах протиповітряної оборони, артилерії, бронетехніки та розмінування, яке відбуватиметься як у національних, так і європейських рамках.

Франція також підтримує розвиток української оборонно-промислової бази через інвестиції, локалізацію виробництва в Україні та спільні виробничі проекти для виготовлення зброї й боєприпасів. Це включає створення спільних підприємств, що займаються обслуговуванням та ремонтом військової техніки. Для зміцнення оборонної промисловості дві країни обмінюватимуться інформацією щодо оборонних досліджень і розробок для спільних проєктів.

Загалом, Франція сприятиме інтеграції оборонної промисловості України до систем безпеки НАТО та ЄС, забезпечуючи її міцний зв'язок з євроатлантичними та європейськими структурами (Угода, 2024).

Угода про підтримку України та співробітництво між Україною та урядом Японії, підписана 13 червня 2024 року, є важливим документом, який визначає рамки для всебічної допомоги Японії Україні в російському вторгненні в Україну. Підписання угоди стало відображенням сильного прагнення Японії підтримати Україну у боротьбі за свою незалежність, одночасно зберігаючи відповідність внутрішньому законодавству Японії, яке обмежує надання військової допомоги через конституційні норми.

Оскільки Японія не може надавати безпосередньо військову допомогу через заборону на підтримку активних бойових дій, вона зосереджується на підтримці України через технологічну допомогу, особливо у сфері кібербезпеки. Це включає надання сучасних технологій для захисту критичних інформаційних систем від кібератак, що є одним із найбільших викликів для України в умовах війни. Така допомога має на меті зміцнення обороноздатності України шляхом захисту від зовнішніх інформаційних загроз, зокрема з боку Росії, яка активно використовує кіберзасоби для підризу національної безпеки України.

Японія зобов'язується надати Україні фінансову допомогу для відновлення критично важливої інфраструктури, яка була зруйнована під час війни. Це включає підтримку в таких сферах, як відновлення енергетичних мереж, транспорту, водопостачання та каналізації, а також реконструкцію житлових будівель і соціальних об'єктів. Завдяки такій фінансовій допомозі Україна може від-

новити функціонування важливих інфраструктурних об'єктів, що є критично важливим для стабільності та безпеки в країні в умовах війни. Окрім того, Японія може надати кредити та гранти, спрямовані на сприяння економічному відновленню, а також на стимулювання соціального розвитку.

Одним із головних напрямів угоди є гуманітарна допомога для населення України. З урахуванням масштабів гуманітарної кризи, викликані війною, Японія надає необхідні ресурси для забезпечення продовольством, медикаментами та іншими товарами першої необхідності. У рамках угоди Японія зобов'язується постачати допомогу в постраждалих райони, зокрема в зоні активних бойових дій, де гуманітарна ситуація є особливо складною. Це включає як поставки продуктів харчування, так і медичних засобів для підтримки цивільного населення.

Важливим елементом угоди є співпраця між Україною та Японією в галузі освіти, зокрема обмін досвідом у сфері управління кризовими ситуаціями, боротьби з наслідками природних катастроф, а також з підготовки кадрів у сфері безпеки та оборони. Японія має великий досвід у роботі з відновлення країни після катастроф і дає Україні можливість навчання та обміну досвідом у цих сферах. Це включає проведення тренінгів та семінарів для українських спеціалістів.

Безпекова угода також передбачає тісну правову взаємодію між урядами двох країн. Вона узгоджує механізми для легалізації та контролю за здійсненням підтримки з урахуванням міжнародних стандартів і прав, зокрема норм гуманітарного права, що регулюють надання допомоги в умовах війни. Японія, керуючись своїми внутрішніми законами, зокрема Законом про міжнародну співпрацю у сфері безпеки, забезпечує дотримання правових норм і міжнародних зобов'язань під час виконання угоди (Угода, 2024).

Сполучені Штати Америки стали сімнадцятою державою, що підписала нову угоду після Японії на саміті G7, яка має зміцнити співпрацю в питаннях безпеки, економіки, реформ і прозорості між країнами. Документ передбачає механізм реагування на потенційну агресію з боку Росії та наголошує, що безпека України є частиною безпеки євроатлантичного простору. США підтверджують готовність розширювати оборонне співробітництво, надавати Україні військову допомогу, посилювати торговельні й інвестиційні зв'язки, а також закликати до відповідальності Росію за її агресію та воєнні злочини, зокрема звільнення незаконно утримуваних осіб, серед яких є діти.

Щодо оборони США зобов'язуються надавати значну військову підтримку Україні, допомагати в розвитку оборонного потенціалу та модернізації військово-промислового комплексу відповідно до стандартів НАТО. Це включає довготривалу технічну, навчальну та консультативну підтримку, модернізацію протиповітряної оборони, забезпечення боєприпасами та розвиток можливостей для проведення наземних операцій. Договором також передбачено поглиблення співпраці

у сфері розвідки, кіберзахисту та забезпечення обороноздатності України в акваторії Чорного та Азовського морів. США надаватимуть сучасні винищувачі для модернізації Повітряних сил України та продовжать програми підготовки українських військових.

Україна своєю чергою зобов'язується реформувати оборонну промисловість для забезпечення власних потреб. США підтримуватимуть ці зусилля через спільне виробництво та постачання необхідних технічних ресурсів. Якщо Росія здійснить новий напад, угода передбачає консультації між Києвом та Вашингтоном протягом 24 годин для обговорення оборонних заходів і обміну розвідувальною інформацією.

Угода також закріплює щорічні зустрічі для обговорення військових та оборонних питань і включає положення про стратегічний пріоритет членства України в НАТО. Положення Вільнюської декларації, що закликає до запрошення України до Альянсу, визнаються США, а сама угода розглядається як етап до вступу України в НАТО. Угода підписана на десять років із можливістю продовження за згодою сторін. У документі зазначено, що його положення не створюють юридично обов'язкових зобов'язань відповідно до національного чи міжнародного права (Угода, 2024).

2. Значення безпекових угод для України

Безпекові угоди для України мають велике значення в контексті зміцнення її обороноздатності та підтримки на шляху до членства в НАТО. Під час підписання Будапештського меморандуму в 1994 році (Меморандум, 2019) Україна отримала «*гарантії безпеки*», які насправді були лише запевненнями, що виявились неефективними. Натомість нині укладаються двосторонні угоди, що зобов'язують країни-партнери надавати Україні безпекову допомогу на середньострокову перспективу, до її вступу в НАТО. Ці угоди не є гарантіями безпеки, а лише зобов'язаннями щодо військової допомоги, тренування українських військових та підтримки критичної інфраструктури.

Оскільки НАТО не було готове до масштабів воєнних дій, Україна змушена розвивати власну військову економіку за підтримки міжнародних партнерів. Це включає виробництво артилерійських боєприпасів, дронів та медичного обладнання, де Україна має потенціал. Крім того, важливо визначити пріоритети для співпраці з кожною країною з огляду на різні рівні витрат на оборону у країнах НАТО. Очікується, що до кінця 2025 року Україна підпише угоди з низкою держав, зокрема з G7, що сприятиме зміцненню її оборонного потенціалу.

Безпекові угоди, підписані Україною з різними країнами, є важливим етапом у розвитку її зовнішньої політики та забезпеченні національної безпеки. Ці домовленості, безсумнівно, є найбільш комплексними з часу проголошення Незалежності України. Таке посилення безпекових відносин стало можливим лише після початку повномасштабної війни, що змінила реальність глобальної політики і надала Україні шанс на укладення стра-

тегічних партнерств з провідними країнами світу. Це свідчить про високий рівень довіри до України та її здатність координувати співпрацю з міжнародними партнерами в умовах агресії з боку Росії. Такі угоди відкривають нові перспективи у військовій і економічній сферах, допомагаючи Україні посилити свою обороноздатність і модернізувати критичну інфраструктуру.

Водночас ці угоди не містять гарантій безпеки, які б забезпечували безперервність міжнародної підтримки у разі нових загроз. Вони визначають зобов'язання партнерів надання військової та іншої допомоги, створюючи тим самим основу для довгострокової підтримки, але не встановлюють чітких обов'язків щодо автоматичного продовження цієї допомоги. Тому, хоча угоди забезпечують певну проєкцію майбутньої підтримки, вони не є безумовними гарантіями.

Ці безпекові угоди формують своєрідну мережу міжнародної взаємодії, де кожна країна зобов'язується допомагати Україні в межах визначених домовленостей. Однак важливо зазначити, що для ефективної реалізації таких угод необхідна постійна координація між союзниками та балансування національних інтересів кожної країни. Кожна держава має свої економічні можливості та пріоритети в оборонній сфері, що може впливати на обсяг і характер наданої допомоги. Тому для України важливо чітко визначити свої пріоритети у співпраці з кожним партнером, у тому числі в контексті витрат на оборону та визначення конкретних потреб.

Ще одним важливим аспектом є те, що ці угоди не підлягають ратифікації парламентами країн, які їх підписали. Це означає, що вони є політичними домовленостями, які не мають юридичної сили, а їх виконання залежить від подальших політичних рішень. Це може бути важливим фактором, оскільки політичні обставини можуть змінюватися, і нові уряди можуть мати інші пріоритети в зовнішній політиці. Тому угоди потребують подальших політичних рішень на рівні урядів і парламентів, і це створює певну невизначеність.

На відміну від ізраїльської моделі, в якій США активно підтримують «*якісну військову перевагу*» Ізраїлю, українські угоди не містять подібної концепції. В Україні відсутня чітко прописана стратегія щодо забезпечення достатньої військової переваги для відбиття загроз, навіть у разі підтримки з боку партнерів. І хоча партнери надають значну військову допомогу, немає механізмів, що гарантують постійну військову перевагу, що необхідно для забезпечення оборонної спроможності на довгострокову перспективу.

З огляду на це Україна повинна активно працювати над досягненням гарантій безпеки, навіть якщо партнери не можуть надати їх на цьому етапі. Це питання залишається важливим для національної безпеки України, і країна повинна вести конструктивну дискусію з міжнародними партнерами, щоб чітко обґрунтувати, чому такі гарантії є необхідними не тільки для України, але і для захисту інтересів Заходу загалом. Модель безпеки для України є частиною загальної архітектури

безпеки в Європі та світі, і її розвиток має бути націлений на довгострокову стабільність і мир.

Історичний контекст. Швеція та Фінляндія традиційно дотримувались політики нейтралітету і не були членами НАТО. Однак після російської агресії проти України в 2022 році ситуація в Європі змінилася, і ці країни переглянули свою безпекову політику. Страх перед зростанням російської агресії змусив їх звернутися до колективної безпеки та, зрештою, почати процес приєднання до НАТО. Проте ще до формального вступу до альянсу виникла необхідність забезпечити національну безпеку Швеції та Фінляндії, особливо в контексті загроз з боку Росії.

3. Гарантії Великобританії для Швеції та Фінляндії

У лютому 2022 року, після початку війни Росії в Україні, Велика Британія, яка була активним союзником України, запропонувала Швеції та Фінляндії гарантії безпеки. Ці гарантії стали важливою частиною зміни безпекової архітектури Європи, оскільки мали на меті забезпечити захист цих країн від зовнішніх загроз до їхнього офіційного вступу до НАТО.

Основні моменти цих гарантій полягали в такому:

Зобов'язання щодо колективної оборони: Велика Британія пообіцяла надати допомогу Швеції та Фінляндії в разі, якщо вони стануть об'єктом агресії з боку третьої держави. Це включало можливість надання військової підтримки, а також спільних військових операцій.

Великобританія заявила, що в разі військового нападу на одну з цих країн з боку іншої держави вона розглядатиме такий напад як загрозу власній безпеці і відповідно реагуватиме на нього, можливо, через механізми колективної оборони. Підтримка Великобританії була важливою для Швеції та Фінляндії на шляху до приєднання до НАТО. Це посилює безпеку обох країн, поки вони ще не стали офіційними членами Альянсу, і дозволило їм отримати певну гарантію на випадок агресії.

Паралельно з політичними гарантіями Великобританія почала активно укладати угоди про співпрацю в галузі оборони зі Швецією та Фінляндією, що включало спільні військові навчання, розміщення військових підрозділів, а також обмін розвідданими. Надання Великобританією гарантій безпеки Швеції та Фінляндії не було випадковим. Великобританія, яка виходить з ЄС, прагне зміцнити свої позиції на міжнародній арені та продовжувати активно брати участь у європейських питаннях безпеки. Також важливим фактором є збереження єдності і стабільності в Європі на фоні агресивних дій Росії. Підтримка Швеції та Фінляндії є частиною загальної стратегії Великобританії щодо зміцнення європейської безпеки та підтримки демократичних країн в умовах зовнішніх загроз.

Цей крок також демонструє готовність Великобританії виступати гарантами безпеки не тільки для своїх союзників у НАТО, а й для країн, що прагнуть до посилення своєї обороноздатності. Таким чином, Великобританія закріплює свою роль як важливого гравця

у забезпеченні стабільності та безпеки в Європі (Гарантії безпеки, 2024).

4. Досвід Південної Кореї, Тайваню та Ізраїлю

Зобов'язання щодо безпеки для України не є унікальним випадком у світовій історії. На сьогодні, наприклад, у схожих відносинах із партнерами перебувають Південна Корея, Тайвань та Ізраїль.

Після війни 1950–1953 років *Південна Корея* була однією з найбільш вразливих країн світу зі зруйнованою інфраструктурою, безпека залишалася під серйозною загрозою, оскільки вона відставала від КНДР як в економічному, так і в військовому вимірах. Економічне зростання, досягнуте до кінця 1960-х, стало можливим у тому числі завдяки «парасольці» США, з якими було підписано договір про взаємну оборону.

Відповідно до нього Південна Корея надавала право використовувати наземні, повітряні та морські сили США на своїй території. А формулювання про те, що збройний напад вважатиметься загрозою безпеці США, дало Вашингтону простір для реагування у разі вторгнення КНДР. Сеул віддав частину свого суверенітету в обмін на безпеку. У разі перемир'я Південна Корея зберігає оперативний контроль над армією, але у разі війни збройні сили переходять під командування США.

Як показав час, договір разом із розміщенням американського контингенту вберегли азіатську країну від повторного вторгнення КНДР. Натепер на території Південної Кореї перебуває близько 28,5 тисячі американських військових (Charles R. Frank, Jr., Kwang Suk Kim and Larry E. Westphal, 1975).

Тайвань відчуває пряму загрозу з боку Китайської народної республіки з 1949 року. У 1950 році Сьомий флот ВМС США на тлі війни в Кореї був відправлений до Тайванської протоки, а в 1954 році сторони підписали договір про взаємну оборону. Документ не зобов'язує США захищати Тайвань, але передбачає надання військової допомоги. Угода була розірвана у 1979 році.

Натепер у цих відносинах Вашингтон керується спеціальним актом, трьома комюніке та «Шістьма запевненнями» Рональда Рейгана. Хоча США не мають юридичних зобов'язань перед Тайванем, але є двопартійний консенсус щодо безпеки острова. Зазначимо, останніми роками асиметрія у військових можливостях між Китаєм і Тайванем продовжує зростати. І у разі агресії збереження суверенітету залежатиме від втручання США (Акт, 1979).

Ізраїль багато років перебуває у стані постійного збройного конфлікту. Першим договором у сфері безпеки та оборони зі США стала угода про взаємодопомогу у сфері оборони 1952 року. Після війни Судного дня країні 1975 року підписали меморандум, у якому Вашингтон зобов'язався повною мірою відповідати на оборонні, енергетичні та економічні потреби Ізраїлю. А з 1987 року Ізраїль має статус основного союзника США поза НАТО.

Натепер допомога надається у відповідності до 10-річних угод. В останній з них Вашингтон зобов'язався надати 38 млрд доларів вій-

ськової допомоги з 2019 по 2028 рік. Після нападу ХАМАС у жовтні 2023 року США відправили інструкторів, посилили військово-присутність у Середземному морі, а зараз готують багатомільярдний пакет допомоги (Zhar, 2023).

Висновки. Правова оцінка безпекових угод про співробітництво у сфері безпеки між урядами країн світу дозволяє зробити висновок, що ефективна стратегія захисту України повинна базуватися на врахуванні її унікальних умов, геополітичної специфіки та характеру загроз.

Україна опинилася у таких умовах, коли їй необхідно створити багатовекторний підхід до забезпечення національної безпеки. Передусім це стосується укладення двосторонніх і багатосторонніх безпекових угод, які закріплюють конкретні зобов'язання союзників у разі майбутньої російської військової агресії. Подібні угоди повинні гарантувати як військовою, так і економічну підтримку, що є критично важливим в умовах війни. Досвід Ізраїлю свідчить про важливість мобілізації власного потенціалу, що включає обов'язкову військовою службу та здатність до існування в умовах постійної загрози. Проте для України такі заходи вимагають додаткового часу, ресурсів і масштабного внутрішнього реформування. Тайвань своєю чергою демонструє важливість політичного консенсусу серед партнерів щодо його захисту. У випадку агресії з боку КНР Тайвань покладається на готовність США втрутитися та гарантувати свободу судноплавства. Проте Україні важко досягти аналогічного рівня підтримки з боку США через геополітичні нюанси, зокрема наявність у її противника – Росії – ядерної зброї.

Водночас приклад Південної Кореї підкреслює переваги фактичної присутності збройних сил союзників на території країни. США забезпечили захист Кореї шляхом постійного розміщення військ та підписання оборонної угоди, яка нагадує статтю 5 Північноатлантичного договору. Україна могла б скористатися подібним підходом, але такий формат співпраці вимагає глибшої інтеграції з країнами НАТО та передачі певних аспектів суверенітету, що потребує суспільного консенсусу.

Для України з огляду на її унікальну ситуацію необхідно розробити модель безпеки, яка включає низку елементів, адаптованих до сучасних реалій. Одним із найважливіших кроків є укладення двосторонніх угод зі Сполученими Штатами Америки, а також з іншими ключовими союзниками. Такі угоди мають містити положення про військовою, фінансову та технологічну підтримку. Наприклад, реалізація Київського безпекового договору може стати базисом для створення стабільних механізмів допомоги.

Також слід закріпити у таких угодах готовність партнерів забезпечувати постачання високотехнологічної зброї у кількостях, необхідних для захисту суверенітету та територіальної цілісності України. Не менш важливим є поглиблення співпраці у сфері військово-промислового комплексу, зокрема через участь у спільних міжнародних проєктах з розробки сучасної технологічної зброї.

Особливу увагу потрібно приділити забезпеченню постійної присутності військових кораблів НАТО у Чорному морі, що може стати гарантією протидії спробам Росії повністю блокувати українські морські порти. Україна також має прагнути до закріплення своєї підтримки у законодавстві Сполучених Штатів за прикладом Акта про відносини з Тайванем, що може підвищити рівень політичної відповідальності союзників за виконання своїх зобов'язань.

Перелік можливих угод для зміцнення безпеки України включає 27 ключових домовленостей. Серед них – двосторонні угоди зі США, Великою Британією, Німеччиною, Францією, Японією та іншими партнерами. Ці угоди охоплюють сфери військово-технічної співпраці, кібербезпеки, розробки сучасної зброї, економічної допомоги та регіональної взаємодії, лише комплексний підхід дозволить Україні забезпечити стабільність і живучість в умовах широкомасштабного російського вторгнення в країну.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Міжнародні гарантії незалежності України. Енциклопедія Сучасної України : Багатотомне науково-енциклопедичне видання Інституту енциклопедичних досліджень НАН України. 2018. URL: <https://esu.com.ua/article-65158> (дата звернення: 20.11.2024).
2. Расмуссен А.Ф., Єрмак А. Київський безпековий договір “The Kyiv security compact”. Міжнародні гарантії безпеки для України : рекомендації. Київ, 2022. С. 1–10. URL: https://www.president.gov.ua/storage/j-files-storage/01/15/93/cf0b512b41823b01f15fa24a1325edf4_1663050954.pdf (дата звернення: 20.11.2024).
3. Угода про співробітництво у сфері безпеки між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії : Угода від 12.01.2024 р. URL: <https://www.president.gov.ua/news/ugoda-pro-spivrobitnictvo-u-sferi-bezpeki-mizh-ukrayinoyu-ta-88277> (дата звернення: 24.11.2024).
4. Угода про співробітництво у сфері безпеки та довгострокову підтримку між Україною та Федеративною Республікою Німеччина : Угода від 16.02.2024 р. URL: <https://www.president.gov.ua/news/ugoda-pro-spivrobitnictvo-u-sferi-bezpeki-ta-dovgostrokovu-p-88985> (дата звернення: 24.11.2024).
5. Спільна декларація про підтримку України : Спільна декларація від 12.07.2023 р. URL: <https://www.president.gov.ua/news/spilna-deklaraciya-pro-pidtrimku-ukrayini-84277> (дата звернення: 24.11.2024).
6. Угода про співробітництво у сфері безпеки між Україною та Францією : Угода від 16.02.2024 р. URL: <https://www.president.gov.ua/news/ugoda-pro-spivrobitnictvo-u-sferi-bezpeki-mizh-ukrayinoyu-ta-89005> (дата звернення: 26.11.2024).
7. Угода про підтримку України та співробітництво між Україною та урядом Японії : Угода від 13.06.2024 р. URL: <https://www.president.gov.ua/news/ugoda-pro-pidtrimku-ukrayini-ta-spivrobitnictvo-mizh-ukrayin-91481> (дата звернення: 26.11.2024).
8. Двостороння безпекова угода між Україною та Сполученими Штатами Америки : Угода від 13.06.2024 р. URL: <https://www.president.gov.ua/news/dvostoronnya-bezpekova-ugoda-mizh-ukrayinoyu-ta-spolucheniimi-91501> (дата звернення: 26.11.2024).
9. Меморандум про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї : Меморандум, Міжнародний документ від 05.12.1994 р. № 998_158. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_158#top (дата звернення: 26.11.2024).
10. Британія підписала гарантії безпеки зі Швецією та Фінляндією. *Європейська правда* – українське інтернет-ЗМІ. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2022/05/11/7139229/> (дата звернення: 28.11.2024).

11. Charles R. Frank Jr., Kwang Suk Kim, Larry E. Westphal. Economic Growth in South Korea since World War II, 1975, p. 11. URL: <https://www.nber.org/system/files/chapters/c4063/c4063.pdf> (дата звернення: 28.11.2024).

12. Акт про відносини з Тайванем (публічне право 96-8 96-й конгрес) : Закон про відносини з Тайванем, набрання чинності з 01.01.1979 р. Затверджено 10.04.1979 р. URL: <https://www.ait.org.tw/taiwan-relations-act-public-law-96-8-22-u-s-c-3301-et-seq/> (дата звернення: 28.11.2024).

13. Жар В. Гарантії безпеки для України : Аналіз міжнародного досвіду. Центр міжнародної безпеки. 2023. URL: <https://analytics.intsecurity.org/security-guarantees-ukraine/> (дата звернення: 28.11.2024).

REFERENCES:

1. Mizhnarodni harantii nazelezhnosti Ukrainy [International guarantees of the non-dependence of Ukraine]. "Entsyklopediia Suchasnoi Ukrainy". Bahatotomne naukovo-entsyklopedychnе vydannia Instytutu entsyklopedychnykh doslidzhen NAN Ukrainy. (2018). Retrieved from: <https://esu.com.ua/article-65158>.

2. Rasmussen A.F., Yermak A. (2022). Kyivskiy bezpekovy dohovir "The Kyiv security compact" [Kiev non-pecco agreement]. Mizhnarodni harantii bezpeky dlia Ukrainy: rekomendatsii. Kyiv. P. 1–10. Retrieved from: https://www.president.gov.ua/storage/j-files-storage/01/15/93/cf0b512b41823b01f-15fa24a1325edf4_1663050954.pdf.

3. Uhoda pro spivrobotnytstvo u sferi bezpeky mizh Ukrainoiu ta Spoluchenyim Korolivstvom Velykoi Brytanii i Pivnichnoi Irlandii (2024) [Agreement for the development of security in the security sphere between Ukraine and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland]. Retrieved from: <https://www.president.gov.ua/news/ugoda-pro-spivrobotnytstvo-u-sferi-bezpeki-mizh-ukrayinoyu-ta-88277/>.

4. Uhoda pro spivrobotnytstvo u sferi bezpeky ta dovhostrokovu pidtrymku mizh Ukrainoiu ta Federatyvnoiu Respublikoiu Nimechchyna (2024) [Agreement on the security sector and long-term support between Ukraine and the Federal Republic of Germany]. Retrieved from: <https://www.president.gov.ua/news/ugoda-pro-spivrobotnytstvo-u-sferi-bezpeki-ta-dovgostrokovu-p-88985>.

5. Spilna deklaratsiia pro pidtrymku Ukrainy: Spilna deklaratsiia (2023) [A final declaration about supporting Ukraine: A comprehensive declaration]. Retrieved from: <https://www.president.gov.ua/news/spilna-deklaratsiia-pro-pidtrymku-ukrainy>.

<https://www.president.gov.ua/news/spilna-deklaratsiia-pro-pidtrimku-ukrayini-84277>.

6. Uhoda pro spivrobotnytstvo u sferi bezpeky mizh Ukrainoiu ta Frantsiieiu (2024) [Agreement on the security sector between Ukraine and France]. Retrieved from: <https://www.president.gov.ua/news/ugoda-pro-spivrobotnytstvo-u-sferi-bezpeki-mizh-ukrayinoyu-ta-89005/>.

7. Uhoda pro pidtrymku Ukrainy ta spivrobotnytstvo mizh Ukrainoiu ta uriadom Yaponii [Agreement on the support for Ukraine and cooperation between Ukraine and Japan]. (2024). Retrieved from: <https://www.president.gov.ua/news/ugoda-pro-pidtrimku-ukrayini-ta-spivrobotnytstvo-mizh-ukrayin-91481>.

8. Dvostoronna bezpekova uhoda mizh Ukrainoiu ta Spoluchenyim Shtatamy Ameryky (2024) [Bilateral security agreement between Ukraine and the United States of America]. Retrieved from: <https://www.president.gov.ua/news/dvostoronna-bezpekova-ugoda-mizh-ukrayinoyu-ta-spoluchenimi-91501>.

9. Memorandum pro harantii bezpeky u zviazku z pryednanniam Ukrainy do Dohovoru pro nerozpozviudzhennia yadernoi zbroi: Memorandum, Mizhnarodnyi document [Memorandum on security guarantees in connection with Ukraine's accession to the Nuclear Security Treaty]. (1994). № 998 158. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_158#top.

10. Brytaniia pidpysala harantii bezpeky zi Shvetsiieiu ta Finliandiieiu [Britain signed security guarantees with Sweden and Finland]. *Yevropeiska pravda* – ukrainske internet-ZMI. Retrieved from: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2022/05/11/7139229>.

11. Charles R. Frank, Jr., Kwang Suk Kim, Larry E. Westphal. (1975). Economic Growth in South Korea since World War II. Retrieved from: <https://www.nber.org/system/files/chapters/c4063/c4063.pdf>.

12. Akt pro vidnosyny z Taivanem (publichne право 96-8 96-y konhres): Zakon pro vidnosyny z Taivanem (1979) [Taiwan Liberation Act Public Law 96-8 96th Congress]. Retrieved from: <https://www.ait.org.tw/taiwan-relations-act-public-law-96-8-22-u-s-c-3301-et-seq/>.

13. Zhar, V. (2023). Harantii bezpeky dlia Ukrainy: Analiz mizhnarodnoho dosvidu [Security guarantees for Ukraine]. Tsentr mizhnarodnoi bezpeky. Retrieved from: <https://analytics.intsecurity.org/security-guarantees-ukraine/>.

Стаття надійшла до редакції 15.01.2025

The article was received 15 January 2024